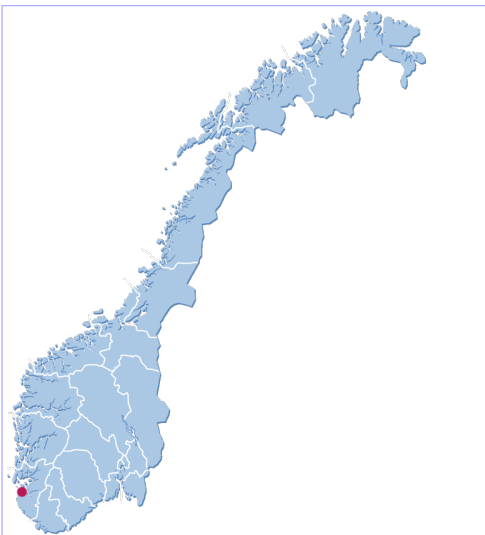

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Rogaland
Kommune:	1103/Stavanger
Opprinnelig funksjon:	Tinghus
Nåværende funksjon:	Tinghus
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring
Totalt antall bygg:	1

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
283	STAVANGER TINGHUS	1939 - 1952	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør/Interiør	4508386	55/61

Vern kompleks

Formål:	Formålet med vern er å ta vare på en rettssal fra en epoke hvor det ble bygget flere monumentale tinghus, ca. 1930 - 50.
Begrunnelse:	Rettssalen er tidstypisk og har opprinnelige eikepaneler på veggene, malte himlinger, spesialtegnet belysning og utsmykning i behold.
Omfang:	Interiør: Lagmannsrettssalen. Eksteriør: Tårnvolumet over, og inkludert, inngangspartiet; dvs. bygningen sørvestre hjørne.

Beskrivelse kulturmiljø

Ligger i et ordinært bymiljø med bygninger i svært varierende alder. Bygningens plassering er sentral i Stavanger, men området og bymiljøet regnes i dag for ikke å være bevaringsverdig.

Eiendomshistorikk

Før 1927: På tinghusets tomt lå tidligere Rogaland sjukehus eller Amtssykehuset. Eierne av amtssykehuset var fylkeskommunen.
 1927: Sykehuset i Bergelandsgaten var overfylt. Og da Rogaland Sykehus sitt nybygg stod ferdig 1 1927 flyttet de fra Bergelandsgaten til Våland.
 1929: Stavanger Politikammer brant ned i mars 1929 og de leide lokalene hvor Rogaland Sjukehus tidligere holdt til. Hvor lenge de leide lokalene til Rogaland Sykehus er ukjent. Heller ikke når rivingen av det gamle amtssykehuset fant sted er kjent.
 1935: Stavanger tinghus på den tomt den står i dag ble første gang nevnt i en melding i 1935 til Rogaland fylkesting. Fylkestinget ga fullmakt til fylkesmannen om drøfting av bygningen med staten.
 1937: Offentlig arkitektkonkurranse avholdes. (Arkitekt Grevstad vinner konkurransen)
 1938: Grevstads bearbejdede planer ble godkjent av Justisdepartementet
 1939: Oppstart byggearbeid
 1951: Stavanger tinghus står ferdig.
 1951- 2004: Stavanger tinghus har fungert som tinghus siden det ble bygget. Noen endringer i hvem som holder til der, men i dag har følgende institusjoner kontorer i Tinghuset: Justisdepartementet (vigsel, advokatrom), Stavanger byrett, Gulatting Lagmannsrett, Stavanger byfogdembete, Statsadvokatene i Rogaland, Sorenskrivern i Ryfylke, Det særskilte etterforskningsorgan og Riksrevisjonen.
 1989 91: Oppstart totalrehabilitering av Stavanger tinghus.
 1990 92: Andre del av ombygging og rehabiliteringsarbeid.
 1991 93: Siste ombyggingstrinn startet våren 1991.

Kilde: Ferdigmelding nr 415, driftsleder Jan Helge Hansen, Lisbeth Risa (ved riksantikvaren), "En by tar form" og diverse avisutklipp fra Stavanger tidene.

Verneverdige bygg

Byggnr: 283

GAB nr: 4508386

Navn: STAVANGER
TINGHUS

Oppført: 1939 - 1952

Inngangspartiet med trappeløp og heis. Opphavsrett: Statsbygg.

Hovedinngangen. Opphavsrett: Statsbygg.

Den store rettssalen med originalt panel og original lysarmatur på vegger og i tak. Opphavsrett: Statsbygg.

Stavanger tinghus - inngangspartiet mot sørvest. Opphavsrett: Statsbygg.

Eksteriør med framskutt inngangsparti. Opphavsrett: Statsbygg.

Tinghus fra Domkirkeplass Foto: Ann- Kristin Strømmen Opphavsrett: Statsbygg.

Eksteriør. Opphavsrett: Statsbygg.

Bildet viser veggmaleriet i den store rettssalen. Opphavsrett: Statsbygg

BYGNING 283 STAVANGER TINGHUS

Kompleks 125 STAVANGER TINGHUS

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG VEST
GAB nr:	4508386
Gnr/bnr:	55/61
Oppført:	1939 - 1952
Byggherre:	Den norske stat
Arkitekt:	Professor Arkitekt Karl Grevstad
Opprinnelig funksjon:	Offentlig forvaltning
Nåværende funksjon:	Offentlig forvaltning
Bygningsart:	Rettslokale
Regulering:	Regulert: Regulert til "offentlig bebyggelse" 27.09.1982
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygningen er oppført i betong med norsk granitt i hovedfasadene. Innvendige lettvegger i pusset mur. De opprinnelige rettsalene hadde eikepanel på veggene, veggene i nye rettssaler er panelt med bjørkepanel. For akustikkens skyld er himlingene i rettssalene utført i kombinasjon av harde og myke plater. En del eksisterende dører er forsatt i bruk. Nye dører og listverk er kopiert etter de opprinnelige. Hovedtrappen har marmorheller. Nøkternhet preger bygningen for øvrig med malte vegg- og takflater og linoleum på gulv. Etter rehabilitering i 1992 er bygningens hovedstruktur og delvis rominndeling beholdt.

Sammendrag bygningshistorie

Lang vei fra arkitektkonkurranse i 1937 til bygget sto ferdig i 1952. 2.verdenskrig og etterfølgende varemangel, forsinket arbeidet. Alle etater på plass våren 1953. Det spesielle var at lagmannsrettsalen måtte omarbeides før innflytting fordi den også skulle benyttes som møtesal for Stavanger Bystyre og rogaland fylkesting. Fylkesmannen flyttet ut av bygningen først i 1990. I dag holder følgende etater til i Tinghuset: Stavanger byrett, Gulating lagmannsrett, Stavanger byfogdembete, Statsadvokatene, i Rogaland, sorenskriveren i Ryfylke, Det særskilte etterforskningsorgan og Riksrevisjonen. Justisdep. med venterom, vigsel- og advokatrom.

Bygningshistorikk

1937	1939	Offentlig arkitektkonkurranse avholdt. Proffessor arkitekt Karl Grevstad vant. I 1938 godkjente Justisdepartementet de omarbeidede planer. Byggekomite ble oppnevnt. Endelige planer ferdige juli 1939. Bygningsarbeidet i gang satt 9.desember 1939.
1939	1945	Stans i byggearbeidet pga krigen. Tinghuset ble som råbygg benyttet til blant annet kriselager for brensel. Ny byggekomite oppnevnt 25. juni.
1946	1947	Desember. Byggearbeidet tatt opp igjen. Innhentet nye anbud på sement.
1947	1948	Tinghuset kom under tak med de etasjer det har idag.
1948	1949	Nye bevilgninger, innhenting av resterende anbud for ferdigstilling. Planene for innredning av huset var over 10 år gamle, problemer med å skaffe kontorplass til de ulike etatene. Om våren kontrakt inngått vedrørende leveranse av 1450 granittplater til utvendig kledning av bygget. Et verdifult bidrag til sysselsettingen i vanskelig stilt norsk steinindustri.
1949	1950	Anbud på innredningsarbeid sendt ut. Flere av underentreprenørene som deltok ved ferdigstillelsen har også deltatt under rehabiliteringen 42 år senere.
1950	1951	Forsinket murerarbeid pga leveringsvansker, materialmangel pga krigen. Murerarbeid og utvendige arbeider var i stor grad avsluttet i løpet av året.
1951	1952	Rogaland vegvesen flyttet som den første etat inn i det nye tinghuset, og etterhvert utover høsten flyttet også andre etater inn. Planene for rettssalen ble en del omarbeidet. Måtte ta sikte på at lagmannsrettsalen også skulle benyttes som møtesal for Stavanger Bystyre og Rogaland Fylkesting.
1952	1953	I løpet av våren var alle etater på plass i tinghuset. Huset ble innviet fredag 23. mai.
1989	1991	Oppstart totalrehabilitering av Stavanger Tinghus. Begrensede oppussingsarbeider utført siden tinghuset ble ferdigstilt. Lokalene var preget av nedslitte bygningsflater og dårlig belysning. Luftutskifting langt under dagens krav. Første del av rehabiliteringen omfattet hovedkorridorer, trapperom, resepsjon, eksisterende toalett kjerner og ventilasjonssjakt. Arbeidet ble utført med tanke på videre ombygging av kontorer og rettssaler. (Ventilasjonskanalene ble installert og klargjort for framtidige tekniske anlegg). Første byggetrinn av tre ble avsluttet våren 1990.
1990	1992	Andre del av ombygging og rehabiliteringsarbeid. Ved utflytting av fylkesmannetatene sommeren 1990 startet arbeidene med ombygging av 1. og 5. etasje. 1. etasje er disponert til kontorer/ rettslokaler for Stavanger byrett og driftstjenester. 5.etasje til kontorer/ rettsaler for Sorenskriveren i Ryfylke og kontorer for Statsadvokatene i Rogaland. Arbeidene ble ferdigstilt våren 1991.
1991	1993	Siste ombyggingstrinn startet våren 1991. Arbeidet omfattet samtlige øvrige etasjer inkludert kjeller, bygging av ny heissjakt og installasjon av heis, opprustning eksisterende heis og bygging av nytt ventilasjonsoppbygg på tak. Kjelleren ble delvis oppusset, hovedsaklig med lettere arbeider. Arbeidet ble avsluttet våren 1992.

Vern

Formål:	Formålet med vern er å ta vare på en rettssal fra en epoke hvor det ble bygget flere monumentale tinghus, ca. 1930 - 50.
Begrunnelse:	Rettsalen er tidstypisk og har opprinnelige eikepaneler på veggene, malte himlinger, spesialtegnet belysning og utsmykning i behold.
Omfang:	Interiør: Lagmannsrettssalen. Eksteriør: Tårnvolumet over, og inkludert, inngangspartiet; dvs. bygningen sørvestre hjørne.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

BYGNING 283 STAVANGER TINGHUS

Kompleks 125 STAVANGER TINGHUS

Interiør

Interiørnr: 020

Interiørnavn: Celle

Beskrivelse: 1 av 3 celler i underetasje på 5,38 kvm. På andre side av venstre vegg går trapp direkte opp til rettssal.

Interiørnr: 120

Interiørnavn: Vigselrom

Beskrivelse: Vigselrom, låg tidligere i 2.etg. Ble flyttet under rehabilitering i perioden 1989 til 1992. Møblene er originale. Vinduet til venstre vender ut mot bakgården. Vigselrommet har også et venteværelse.

Interiørnr: 102

Interiørnavn: Trappegang

Beskrivelse: Tinghusets hovedtrapp i marmor. Trappen ligger rett foran en når en kommer inn hovedinngangen. Til venstre for trappen ligger en korridor som leder mot rettssaler og kontorer, blant annet vigselrom. Til høyre finner en resepsjonen (ikke med på bildet). Lampen øverst til høyre er en av de originale lampene fra da bygningen ble oppført

Interiørnr: 301

Interiørnavn: Gulating lagmannsrett

Beskrivelse: Rettssal for Gulating lagmannsrett mot sørvest. 195 kvm stor med plass til 100 personer. Midt på bildet ser en dommerens sitteplasser. Vinduene vender ut mot Bergelandsgaten. Under rehabilitering i 1989-92 ble gammelt eikepanel beholdt, originale lamper, men møblementet skiftet ut. Nytt ventilasjonsanlegg installert i denne perioden. (Før ble rettsaker avbrutt pga dårlig ventilasjon). Bildet mot nordøst viser tilhørernes sitteplasser og bildet på veggen bak dem er malt av Åge Storstein.

Celle underetasje Opphavsrett: Statsbygg.

Hovedtrapp Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 283 STAVANGER TINGHUS

Kompleks 125 STAVANGER TINGHUS

Taket i rettssalen er bevart med opprinnelig dekor. Opphavsrett: Statsbygg.

Vigselrom mot øst Opphavsrett: Statsbygg.

Aage Storstein har malt det store veggmaleriet. Opphavsrett: Statsbygg.

Rettssal mot nordøst Opphavsrett: Statsbygg.

Inngangsparti Opphavsrett: Statsbygg.